

1923 december 6.
Központi központban
a kiadóhivatalban

Gépek

Antipari gépek,
betontéglák,
entterazzo, gra-
ra kézi és erő-
k, betoncsövek,
estcementpala-
cimentfestékek
szállíthatók.

RNA

radiátor Rt.
12.

dijmentesen!
vásárol, kér-
kintését!

rmekruhák

mann

14.

1.

t!

Most
180.—
60.—
400.—
200.—
4.—

összes nem

Uj

MEGJELENÉS, KIADÓ
HIVATAL ÉS NYOMDA

Cluj-Kolozsvár, St. Baron
L. Pop, (Brassai-utca) 10

Teljes: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Z. N. Sz. — 558

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cim-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UJ KELET

ISZEDŐ-POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETESI ÁRAK

Romániában
Egész évre — 620
Félévre — 320
Negyedévre — 170
Egy hónapra — 60
Egy szám ára pályaud-
varon és vidéken is 3 lej
Bukarestben — 3-50

Csehszlovákiában
Egy hónapra — 25 ck
Egy szám — 1-50 ck

Cluj-Kolozsvár * VI. évfolyam * 237. szám

Igazgató: SZÉKELY BÉLA

5684. Tebet 2 * 1923 december 10 Hétfő

Az új költségvetés három fikciója

Hosszu számsorok sokatmondó glédáját vonta fel Bratianu pénzügyminiszter a kamara tegnapi ülésén. Beterjesztette a jövővi költségvetést, melyhez valóban sokatmondó kommentárt fűzött. Bratianu szerint a jövővi költségvetés lesz a háboru óta az első, melyben az állam tartozásainak fizetését megkezdi. De meg tudjuk a költségvetésből azt is, hogy a bevételek felülmúlják a kiadásokat, több mint másfélmilliárd marad — a tisztviselők fizetésének javítására.

Mindez természetesen csak papíron van így, mert jól tudjuk mindannyian, hogy az állami költségvetések szigorú számadatai nem mindig olyan szigorúak és az elosztás is gyakran egyensúlyt veszti. Nem valószínű például, hogy az a bizonyos másfélmilliárdos többlet a tisztviselők fizetését fogja emelni. Nem mi következtettünk erre, Bratianu pénzügyminiszter teszi ezt, aki azzal utasítja vissza a tanári kar fizetésemelési követelését, hogy a lej valutáris emelkedése következtében mai fizetése jobban fogja fedezni életszükségeit mint eddig és ez lesz a valutáris emelkedés fikciójából a fizetési pótlék. A költségvetés-beterjesztésének még egy megnyilatkozása volt: Bratianu kijelentette, hogy a külföldi tőkét csak a legnagyobb megszorítással engedik be az országba. Természetesen csak arról a külföldi tőkéről van szó, amely nem a liberálisok vállalatát támasztja alá.

Három irányban szolgál tehát új és hű reményekkel a költségvetés és annak készítője Bratianu pénzügyminiszter. Az első bejelentés arra vonatkozik, hogy a háboru óta most először kezdi meg az állam régi adósságainak megfizetését. Ennél szomorúbb vallomást alig tehetett volna a liberális kormány pénzügyminisztere. Szomorú e vallomás azért, mert nyíltan bevallja, hogy eleddig az állam adósságait nem törlesztette. Szakembereink régi megállapítása, hogy a mai pénzkrisis egyik legfőbb oka, hogy az állam a legrosszabb adós az országban. Kezdve a kisiparoson — aki látszólag koptatja le, amíg a hatóságok részére történt munkájáért járó pénzt megkapja, mialatt egész kis tőkéje elvész — a nagyvállalkozóig, ki üzemet csak súlyos megterhelések árán tudja fenntartani, mert az állam nem fizeti ki a szállításait és a kamatokat már nem bírja el, mindenki tudja, hogy egyedüli menekvés lenne, ha a hatóságok, melyek az állam nevében teljesítményeket fogadnak el, eleget tesznek kötelezettségüknek. Bel-földön már odáig romlott a helyzet, hogy a kisiparos és a nagyvállalkozó egyaránt nem akar az állam számára dolgozni. De az államnak adósságai vannak a külfölddel szemben is. Végre most hozzáfognak — legalább úgy mondja a kormány — az elmaradt adósságok megfizetéséhez. Arról azonban nem nyilatkozik, hogy miképpen, milyen sorrendben fizetik meg ezeket az adósságokat. Vajjon azok kapják-e meg pénzüket, akik legrosszabb idő óta várnak rá, legjobban rászorulnak, vagy pedig a kormány maga gazdasági politikáját a hitelezők gondos kiválasztásával akarja alátámasztani abban a formában, hogy csak azok jutnak pénzükhöz, kiknek megfelelő összeköttetések vannak.

A második bejelentés arra vonatkozik, hogy a tisztviselők valóban új és ötletes fizetésemelést kapnak: amennyivel emelkedik a lej értéke, annyival ér többet a fizetésük. Ezt minden valutázó könnyen megérti. Nem hisszük azonban, hogy Bratianu vigasza valóban enyhítené a tisztviselők sorsát. Egyelőre, függetlenül a lej kurzusától, csak azt látjuk, hogy a megélhetés drágább lesz, napról-napra nehezebben élünk és alig akad olyan tisztviselő, aki a zürichi lejkurzus differenciájából akár egy tojást is megvásárolhatott volna. Amikor tehát Bratianu pénzügyminiszter azzal akarja a tanári kart kifizetni, hogy Zürich felé fordítja tekintetét, bizony egyszerűen valutás játékká teszi azt a nagyobb talat kenyeret, melyet az állam tisztviselői maguknak követelnek. Bizonyos, hogy a tanári kar nem tett még szert a zürichi kurzus tanulmányozásában olyan tapasztalatokra, mint a pénzügyminiszter és így nem tudja kellő megnyugvással tudomásul venni Bratianu ígéretét, hogy a lej emelkedni fog és megkevesébbé hiszi, hogy

ezáltal a mindennapi megélhetése belátható időn belül megjavul. Így mégis szükség lesz az árfolyam-differencia helyett pontos számadattal megterhelni a költségvetést: ennyit kell beállítani a tisztviselők fizetésének emelésére.

A harmadik bejelentést már többször hallottuk: a kormány nem enged, hogy a külföld rátegye kezét az ország javaira. Valóban büszke kijelentés ez és boldog az az ország, mely megengedheti magának, hogy tőkegazdaságában elutasítsa a külföldet. Mi megtehetjük! Uszunk a pénzben, vállalkaink nem tudják visszautasítani a minden oldalról jövő hitelfelajánlásokat, palota palota után épül, a tüke új és új gyárak létesítésével keres elhelyezkedést. Valóban semmi szükségünk arra, hogy a külföld rongyos frankját, fontját, vagy pedig dollárját elfogadjuk. Ugy

Az ország összes földje se elegendő a földigénylők kielégítésére

Constantinescu cáfolja az ellenzék vádjait. Egyedül Erdélyben kétszáz ezer földigénylő maradt föld nélkül. Szigorú vizsgálat a földosztási visszaélők ellen

(Bukarest, december 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara mai ülésén Orleanu elnökölt. Nirtó interpellációt jelent be a tanácsok helyzetéről. Lupu kéri a földművelésügyi minisztert, bocssásk rendelkezésére az agrárbizottság gyűléseinek jegyzőkönyveit és egyes kisajátításoknak az aktáit. Megvádolja Florisanu képviselőt, hogy kisajátítási közbejárásokat százötvenezer lej vesztegetési összeget fogadott el, mire nagy zaj tör ki. Ezután Constantinescu miniszter felel az ellenzéknek a kisajátítások ügyében felhozott vádjaira.

— Az ellenzék — mondja — megtámadta az agrárreform kivételének a módját. Csodálkozom, hogy ezek a támadások most jönnek, amikor a reform már majdnem teljesen végre van hajtva. Értem, hogy vannak elégedetlenek, mert a parasztok látják, hogy nem kaphat mindenki földet, de

ha felosztanók az egész ország földjét is, még mindig maradnának parasztok birtok nélkül.

kijelenti, hogy az okirályságban kétféle kétszáz ezer hektár sajátított ki. Dobrudzsában pedig még további hetvenezer hektár kerül kisajátítás alá. Az okirályságban egymillió parasztnak volt kisajátítási joga, akik közül négyszázötvenezer kapott eddig földet, további száznyolcvanezer fog még kapni, összesen tehát még négyszáz ezer igénylő maradt föld nélkül, dacára annak, hogy azoknak is, akik földet kaptak, csak egyrésze jutott a törvény által őt megillető részhez. Erdély-

latszük Bratianu azt hiszi, hogy ez a büszke gesztus lesz az, amely majd a lejt megjavítja.

Sajnos, a külföldi semmiképpen nem akarja magáévá tenni Bratianu felfogását, viszont a tisztviselők sem tulságos bizalommal hiszik, hogy fizetésük emelkedését a lej valutáris megjavulása adja meg. Sőt azok a vállalatok, melyek mégsem utasítanak vissza olyan ridegen a külföldi tüke támogatását, alig hiszik, hogy ezért az állam majd a régi adósságok megfizetésével fogja kárpótolni őket.

Az egyik fikció a másikat vonzza tehát és így bármilyen komorak is legyenek a most beteresztett költségvetés számadatai, úgy érezzük, hogy Bratianu szájában még ezek a számok is valamilyen új matematikai számrendszer szerint igazodnak, melynek kulcsát bizonyára csak a liberális tüke jól operáló érdekeltségei tudják.

ben kétféle kétszázötvenezer hold, vagyis körülbelül egymilliókétszáz ezer hektár került kisajátítás alá. A kisajátítást igénylők közül háromszázhuszonegyezer román és százharminchéromezer más nemzetiségű román állampolgár, de

az ötszázhuszonegyezer igénylő közül csak háromszázötvenezer lehetett kielégíteni.

Bukovinában kilencvenezer igénylő közül csak harmincezer kaphatott földet, megérthető tehát az elégedetlenség. Azzal vádolták a kormányt, hogy a néppel szemben megvédte az erdélyi magyar mágnások érdekeit, holott az az igazság, hogy a törvényt szabályszerűen alkalmazták. Bebizonyítja, hogy az agrárreformot Erdélyben teljesen pártatlanul hajtották végre. Így a határvidéken a multban elkövetett sérelmek mind orvosolva lettek. A Mikes-ügyben törvényesen járt el, mivel kint, hogy Mikes nem számít távollevőnek. Kijelenti, hogy az összes visszaéléseket felülvizsgálták, ha pedig mások jutnának tudomására,

ő és az igazságszolgáltatás meg fogják tenni kötelességét.

A szenátus ülésén Ilescu Tóni elnökölt, a miniszterek közül csak Saveanu van jelen. Piliti kijelenti Lupu vádjával szemben, hogy az ő háromszékmegei birtoka kisajátítástól mentes volt. Bianu megállapítja, hogy ámbár öt év mult el az egyesülés óta, egyes városok magyar tisztviselői még mindig meg akarják tartani a városok magyar jellegét. Az ülés négy órakor végződött.

Döntő vereséget szenvedett az angol kormány a választásokon

A konzervatív párt kilencvenöt mandátumot veszített. Lloyd George előretérése. A munkáspárt közel hatszáz mandátumot kapott

London, december 8. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A választási harc a konzervatív kormány-párt döntő vereségével végződött. Tizennyolc választókerület kivételével a teljes eredmény ismeretes. Az eredmény tulszárnyalta az ellenzéki pártok reményégeit is. Ötszázkilencvenhét kerületből kétszázötvenkét mandátum jutott Baldwin pártjának, száznegyvennyolc mandátum a liberálisoknak, száznyolcvankilenc a munkáspártiaknak és nyolc mandátum a pártokivülieknek. Ezzel a konzervatívok többsége az ellenzéki pártokkal szemben teljesen megszűnt.

Tegnap még bizonytalan volt a helyzet. Az a körülmény, hogy Baldwin aránylagos vereséget szenvedett a városi kerületekben, még nem jelentette okvetlenül az ellenzéki pártok győzelmét, mert a konzervatívoknak főleg vidéken van rengeteg hívük. Az első napon kihirdetett eredmények estig némi módosítást szenvedtek, mert közben több helyen befejezték a szavazatok összeolvasását és kiderült, hogy Baldwin és Lloyd George egy-egy, a Labour Party pedig három új mandátumhoz jutott. Ez a változás már kritikusabbá tette a kormány-párt helyzetét, mert ha csak néhányval több mandátumot veszít, már nincs meg az abszolút többsége.

A vidéki és skótszágai eredmények le-sújtó meglepetést hoztak a konzervatív pártra,

melynek a felosztott alsóházban háromszáznegyvenhat tagu többsége volt a liberálisok százötvenhat és a munkáspárt száznegyvennégy képviselőjével szemben. Az új választási eredmény szerint tehát Baldwin kilencvennégy mandátumot veszített, míg Lloyd George harminckét, a munkáspárt negyvenöt, a függetlenek pedig hét mandátumot nyertek. Az új választás eredménye szerint a konzervatív párt szűz ponttal jutott kisebbségbe az ellenzéki pártokkal szemben. Ez az arányszám azonban még nagyobb is lehet, ha a még eldöntetlen tizennyolc kerület választási eredménye nyilvánosságra jut.

Az új választásnak döntő jelentősége van a Baldwin-kormányra, amely nem tarthatja tovább pozícióját.

Az, hogy milyen kabinet kerül az angol birodalom élére, még nem lehet tudni. Az újjaalakult erő-

viszonyok szerint a legnagyobb esélyei vannak egy koalíciós liberális-munkáspárti kormányának. Baldwin veresége azonban közvetlenül ki fog hatni Anglia francia-politikájára is és megérinti Poincaré helyzetét. A francia politikán lényeges változásokat idézhet elő az egész európai politikában, amelynek előterébe Lloyd George és a munkáspárt kerül.

Külpolitikai szempontból a konzervatívok veresége a kormánypart jóvátételi politikájának tulajdonítható. Belpolitikai szempontból pedig Baldwin védővamos kereskedelmi politikájának. Legjobb bizonyítéka ennek az, hogy a liberális párt a szabadkereskedelmé jelszavával indult a harcba és győzött. Feltűnő a munkáspárt hatalmas előnyomulása, mert ugy Angliában, mint egész Európában az volt a vélemény, hogy a legyengült angol munkásság teljesen meg fog bukni az új választásokon.

A választásokon négy miniszter megbukott,

közül Barnow és Churchill, akik mindketten munkáspárti ellenjellel szemben maradtak kisebbségben. Megbukott azonban a munkáspárt egyik vezetője is, Henderson, míg a többi munkáspárti: Ramsay Macdonald, Shaw, Tilles, Wilson és Esclynes bejutottak. A megválasztottak között van Baldwin, Asquith, Lansbury, Lloyd George, Mac Neill külügyi államtitkár, Bridgeman belügyminiszter, Chamberlain kincstári kancellár, Smery, az admirális első lordja, Buntfield Margit, a szakszervezeti kongresszus elnöke és Hodgen, a bányamunkások vezére, akiket ezúttal választottak meg első ízben. Az új parlamentnek hét női képviselője van.

Coolidge amerikai elnök expozéja

Washington, december 8. Coolidge elnök a kongresszuson felolvasta üzenetét. Kijelentette, hogy Amerika elsősorban a saját ügyeivel törődik s e tekintetben két főfelvetést vall: kerülni kell az állandó szövetségeket, a vitás kérdéseket békés úton kell elintézni. Ezért ajánlja a döntőbírói intézmény kifejlesztését. Ezen az alapon kilátások vannak arra, hogy Amerika felveszi Oroszországgal a diplomáciai összeköttetést. A háborús adósságokat Amerika nem engedi el, hanem kívánja, hogy azokat a többi államok is rendezzék, mint ahogy Anglia megtette. Az összes tartozó államok meg kell kezdjék a tartozások kiegyenlítését, Németország is. Coolidge nem követel dollárt a németektől, mert Amerikának épügy érdeke, hogy Németország pénzügyi egyensúlya helyreálljon, mint az, hogy Franciaország megkapja a maga követeléseit.

Egy zsidósors

Regény. Dán nyelven írta Méir Aárón Goldschmidt.

— Ime, itt van a hőmérő, a biztosító szelentyű, az uszó test stb. stb.! — kiáltotta el magát Fangel és az ajtóra mutatott, melyen Bendixen éppen abban a pillanatban nyitott be.

— Bendixen! Jöss-e velünk az erdőre kirándulni?

— Persze hogy jövök. Kik mennek?

— Mindannyian.

— Hiszen ez nagyszerű! És mikor?

— Négy óraker gyülekezünk itten. Kivonulunk és kocsi fogadunk.

— Ebben a pillanatban lépett be a professzor — és a munka megkezdődött.

— Pompás dolog ám ez, így szabadnak lenni, megszökni a város elöl, ahol piacok és temetők és nyárspolgárok és toronymagasságú házak nehézkednek rá a lélek röptére! Ugy szívom magamba a friss levegőt, mintha szomjas ember harmatot fog fel a szájával, — biztosan tudja, hogy nem tud betelteni vele. Milyen jó volna csak egy pillanatra is, ha belé lehetne foszlani a levegőbe, forgószéllé válni, vagy még inkább valami víztölcsérré: könnyű szárnyakon beléforogni a tengerbe és aztán megint fölrepülni magasan, föl a nap felé! — Milyen szomorú sors: embernek lenni. Még haló porunkban sem lehetünk szabadok: becsuknak, elárnak erősen zárolt börtönbe, a földbe. Mégis csak jobb volt, amikor még a halottakat elégették, a hamut elszórták a szél négy irányába.

Ez a hosszú áradozás Bendixenből busulódott ki, amikor a kocsi a part felé rohogott és az öböl fehérítő vitorláival messze kiterjedten terült a néző szem elé.

Gröndal, aki Bendixen mellett ült, csak kis várattya válaszolt:

— Én is jobban szeretném, ha a halottakat elégetnék. Akkor az emberek legalább nem

Lázás gyorsasággal hajtják be az adót Zsombolyán

A jugoszláv hatóságok adóattakja a Romániához csatolandó területeken. Négy-szerannyi adót vetettek ki Zsombolyára, mint amennyit fizetni tud

(Szabadka, dec. 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) Jelentette annakidején az Uj Kelet, hogy a román-jugoszláv határmegállapító bizottság hosszas tárgyalás után megegyezett abban, hogy Jugoszlávia átadja Romániának Zsombolyát Módos és Párdány ellenében. Az átadásnak a közeli hetekben kell megtörténnie és most az átadás előtt a jugoszláv állam közegei

teljesen ki akarják szipolyozni a kiüritésre váró területeket.

Zsombolya küszöbön álló átadása fokozottabb tevékenységre bírta a pénzügyi hatóságokat, amelyek lázas gyorsasággal állapítják meg és hajtják be a zsombolyaiaknak önhibáján kívül előállított adóhátralékait és folyó évi adóit. Az adófizetők tiltakozására a pénzügyminisztérium elrendelte, hogy az adókövetést az adótörvényekben előírt bizottságok végezzék, mire az adóhivatal által önkényesen kiszabott adókat két hete szabályosan összeállított bizottságok revidéálják.

A gyors munka közben természetesen elkerülhetetlenek a tévedések és igen sok aránytalanság állott elő, amelyeket felebbezésekkel támadtak meg az adózók. Az adóhivatal azonban a felebbezésekre való tekintet nélkül meg akarja kezdeni az adók végrehajtását. A pénzügyminisztert újabb küldöttség kereste fel, aminek eredményeképpen a miniszter megtiltotta a felebbezés alatt álló adók behajtását és elrendelte a megkezdett végrehajtási eljárások felfüggesztését. Ennek ellenére nagy izgalom uralkodik az adózók között, ami teljesen érthető, mert

több mint huszonkétmillió dinárt akarnak a kiüritésig Zsombolya lakosságán behajtani.

A viszonyokat jól ismerő gazdasági szakemberek véleménye szerint, ha sikerülne is a község egész gabonakészletét és az élőállatokat pénzre tenni, akkor is csak negyedrészt lehetne ennek az összegnek előteremteni.

A helyzet olyan, hogy sokan a földjeikből akarnak eladni, hogy adóhátralékaikat rendezhessék.

— Mit hozzon az anyag
Kun Mátyástól, Cal. Victoriei 2.?
— Anyukának ollót!

Bár sok föld kerül kinalatra, vevő Zsombolyán nem jelentkezik, mert nincs pénz. A zsombolyai pénzügyi hatóságok részvénytőkéje és betétállománya összesen nem haladja meg az ötmillió dinárt, tehát a bankok részéről sem várható a lakosság segítségét.

Az adókövetések aránytalanságára legjellemzőbb az egyik malom esete, amelyre a miniszteri tilalom ellenére a telebbezés elintézésének bevétele nélkül

feltűnő gyorsasággal lefolytatták a végrehajtási és árverezési eljárást.

Az árverésen dobra került a malom egész liszt- és gabonakészlete, melyért azonban a piaci árkál háromszázezer dinárral kevesebbet tudtak csak elérni. Az árverésen többnyire újvidéki, becskerémi és kikindai vevők vettek részt, számszerint 28-an. A többi malom ellen, amelyek pedig eddig is kevesebbet fizettek be adóikból, még meg sem kezdték a végrehajtási eljárást.

Sok a panasz az érdekeltek között a részvénytársaságok adójának megállapítása ellen. Itt a bizottság sok helyütt nem vette egyáltalán figyelembe a vállalatok mérlegét. A zsombolyai Német Párt elnöke közölte Nincsiés külügyminiszterrel, hogy milyen nagymértékű adóbehajtások folynak Zsombolyán, amit a külügyminiszter meglepődeve vett tudomásul és megígérte, hogy a román kormányral kötött konvenció értelmében intézkedni fog, hogy csak a konvencióban megállapított mértékben történjen az adóbehajtás.

A román-orosz tárgyalások

Bukarest, december 8. Az „Adeverul” értesülése szerint a román delegáció visszautazott Tiraspolba. Az eddigiek szerint valószínű, hogy az orosz delegáció elfogadta a román kormányt az álláspontját, mely szerint minden politikai kérdést mellőzni fog és a tárgyalások kizárólag gazdasági ügyekről fognak folyni, remélhetőleg kielégítő eredménnyel.

Megszavazták az új francia választójogot

Páris, december 8. A kamara négyszáznyolc szavazattal százhuszonhét ellenében megszavazta a választói reformot.

Cáfólják Prónay Pál szófiai utját

Szofia, december 8. A külföldi sajtónak azt az értesüléseit, miszerint Prónay magyar ezredes megérkezett volna Bulgária fővárosába, hivatalosan megcáfólják.

Különbön is, nekem ugyan mindegy, hogy hova fog menni az az utolsó szusszanás, melyet kegyeskedni fogok majd kibökní magamból, ha egyszer meghalok.

— Szóval, te nem hiszel a lélekben, sem a lélek halhatatlanságában! — rosszalotta König.

— Szotty-kotty! — legyintett Gröndal és nagyot pöfékelt szivarjából. Arcára valami nemes, gondolkodó kifejezésült. — Ez a ti halhatatlanságotok egy kissé egyetlen jószág nekem. Amit én itten a földön a világgal vagy saját magammal való harcban eszmék vagy tettek terén alkotok, az az én halhatatlan részem. Ha a tinta kifogyott, nem lehet többet írni vele. De amit megírtak vele és ami örök időkre megáll belőle, az nem a tinta és nem a toll, hanem az eszme, mely az írásban van.

Többen hozzáfólják még ehhez a vitához és amint ez már ilyen alkalmakkor történni szokott, mindenki kitalálta a tulvilági életét alkotott külön és csálhatatlan véleményét.

Végül is Bendixen szólott, közben elmerült a láthatár felé, oda, ahol az ég a földet éri:

— Mégis csak furcsa, hogy mindenki mennyire a saját külön ízlése szerint rendez be édes halhatatlanságát, meg a tulvilági életét és hogyan megvitázzák, csak hogy a jóistenkét is rábírák, hogy ő maga is ugyanolyan szabályok szerint intézkedjen. Mintha bizony a tulvilági életet szótöbbséges határozat alapján rendeznék be! A halhatatlanság, — mi más is lehetne, mint az egész emberi élet poézisa, az a forrás, melyből minden költői érzés fakad. Ha a poézis meghalt bennem, akkor meghalt a lelkem, ha mindjárt a test egy ideig még tovább is él. Nincs halhatatlanság — hanem csak azok számára, akik hisznek benne. Ezeknek azonban nem kell, mert ezek élete eléggé szép volt, ezek a hitükért való jutalmat már elveték. Hiszek egy örök poézisban és az örök életben. (Folyt. köv.)

Sas László

Két kis r... könyvb... most eg... lábánál... című... országosan isme... nem az egy köny... össze, hanem a... kapcsoló ereje:

Az utóbbi... fantasztikus ir... szinte elfelejt... kapott: Meyrin... évek kínzó nap... rikumot keres... irány lett diva... a szomjas lelke... kozunk a dajka... mekkel, demou... — s örömlünk... ban. De a tud... idézőknek: al... eredményeivel... többször patol... bontogatja ki... lenebb fantázia

Sas László... harcolókkal te... irások közé.

mat, narkotik... Neu ad szárn... a fantázia bo... purgus éjszaka... Szent Elm t... ragad, vérrél... saját körméve... melynek fene... sejtü. Az író... egy és tükré... látja. Azok a... ságba törek... Sas László k... alatti, a léle... vetíti a végt... annak kévéjé... ban a porsze...

— de, mint... azokat. Aho... egy pontbave... könyv mind... könyv mind... végője, hogy... ványodik be... a festő prob... torokkal, ny... De az író i...

Vivianna h... szörumot, m... fővébe válto... hatását. Ni... problémát, a... hanem a be...

Végig... vedését, r... Nem lehet... olvasó sem... nyal telitet... ket gyujt... vargatja le... vagy aya... mely áru... rancsot —... mindig a...

Keve... annyira s... sággal hip... esizolva k... kapnak és... feladata: e... le kell ír... történések... itt minden... csak form... már nem... is: kiélés... az élő be... hozzájuk... agyában... Fel... könyvéne...

Zsombolyán

öröleteken. Négy-
t fizetni tud

sináltra, vevő Zsom-
mert nincs pénz. A
szvénytökéje és betét-
ladja meg az ötmillió
zéről sem várhat a la-

vtalanságára legjellem-
amelyre a miniszteri
s elintézésének bevá-

lefolytatták a vég-
ezési eljárást.

a malom egész liszt- és
aban a piaci árkánál
esebbet tudtak csak el-
ve uvidéki, beoskeré-
eszt, számszerint 28-an.
lyek pedig eddig is
kból, még meg sem
rást.

ekelték között a rész-
megállapítása allen. Itt
nem vette egyáltalán
néreget. A zsombolyai
Nincsiés külügyminisz-
nértékü adóbehajtások
a külügyminiszter meg-
megigértte, hogy a re-
veució értelmében in-
konvencióban megállá-
az adóbehajtás.

tárgyalások

6. Az „Adeverul” érte-
gáció visszautazott Ti-
t valószínű, hogy az
román kormányának azt
minden politikai kér-
nyalások kizárólag kör-
folyni, remélhetőleg ki-

ancia választójogot

A kamara négyszáz-
nhéttel szemben meg-
t.

ál szófiai utját

A külföldi sajtónak azt
Prónay magyar ezredes
fővárosába, hivatalo-

n mindegy, hogy hova
russzanás, melyet ke-
bőkné magamból, ha

liszel a lélekben, sem
— rosszalotta König.
legyintett Gröndal és
ól. Arcára valami ne-
ült. — Ez a ti hal-

esetlen jószág nekem.
világgal vagy saját
eszmék vagy tettek
alhatatlan részem. Ha
ehet többet írni ve-
és ami örök időkre
tinta és nem a toll,
írásban van.

és még ehhez a vitá-
alkalmakkor történni
a a tulvilági életről
tlan véleményét.

szólott, közben elme-
felé, oda, ahol az ég

sa, hogy mindenki
zlése szerint rendez-
meg a tulvilági életet
sakhogy a jóistenkét
ugyanolyan szabályok
a bizony a tulvilági
alapján rendeznék be!
más is lehetne, mint

sa, az a forrás, mely-
fakad. Ha a poézis
meghalt a lelkem, ha
még tovább is él.

anem csak azok szá-
e. Ezeknek azonban
elégé szép volt, ezek
már elvet ék. Hízek
rök életben. (Folyt. köv.)

Sas László új regénye: Viviana

Két kis regényét és három novelláját fogta
könyvbe most egybe Sas László, kinek nevét „Isten
lábánál” című nemrégiben megjelent regénye tette
országosan ismeretű és becsültté. Ezeket az írásokat
nem az egy könyvben való megjelenés formája fogja
össze, hanem az a belső összetartozás, melynek
kapsolós ereje: a fantasztikum közössége.

Az utóbbi évek irodalma különösen gazdag
fantasztikus írásokban. Ujra kedvelt író a már
szinte elfelejtett E. T. Hoffmann: divatos, fel-
kapott: Meyrink és Hans Heinz Ewers. A háborus
évek kínzó napjai közben és most utána: narko-
tikumot keres az olvasó s íme olyan irodalmi
irány lett divatossá, mely készséggel szolgálja ki
a szomjas lelkeket. Uj, irodalmi formákban talál-
kozunk a dajka mesék, boszorkányokkal, szelle-
mekkel, démonokkal és fantomokkal teli világával,
— s örömről, szórakozásunk telik e vizionlátás-
ban. De a tudomány is segítségére siet a szellem-
idézőknek: alátámasztja a pszichológiai kutatás új
eredményeivel és a fantasztikus történeteket leg-
többször patológiakusan bomlalt belső problémákból
bontogatja ki minél színesebb, csapongóbb, kötet-
lenebb fantáziával.

Sas László démonokkal, fantomokkal, halállal
harcolókkal teli könyve mégse tartozik az ilyen
írások közé. Már csak azért sem, mert lelki izgal-
mat, narkotikumot nem ad és nem is akar adni.
Nem ad szárnnyat az olvasó képzeletének sem, hogy
a fantázia boszorkány-seprűnyelén ismeretlen Val-
purgis éjszakákba lovgalassa. A fantázia csak
Szant Elm tűzketet táncoltat: az író azonban ásót
ragad, vérrel-verejtékkel, s hol a vas éle nem fog,
saját körével tépi, szaggatja azokat a mélységeket,
melynek tenekén az élet és a halál örök forrását
sejti. Az író már tudja: az élet és halál forrása
egy és tükrében mindig s mindenki a saját létét
látja. Azok a bizonyos fantasztikus írások a magas-
ságra törnek, hol mi se állja a fantázia útját.
Sas László könyve csak a mélységet keresi, a föld-
alatti, a lélekalatti problémákat. Sas László nem
vetíti a végtelenségbe a fantázia sugarait, hogy
annak kévéjében, — mint a szobába törő napsugarai-
ban a porszemek — az alvilág démonjait táncoltassa,
— de, mint a lencse összefogja, egy pontba fogja
azokat. Ahova ez a focus esik: ott égetnek az
egy pontbavert sugarak. Ezért szenved, szenved e
könyv minden alakja, ezért telített fájdalommal e
könyv minden története. Olyan ritka e könyv le-
vegője, hogy a triss, szabad élet a halálba halo-
ványodik benne. Mintha az író megtordította volna
a festő problémáját: kiszivattyuzza a levegőt; száraz
korokkal, nyitott szájjal vergődnek szomorú alakjai.
De az író is ép oly kegyetlen és tudatos, mint a
Viviana hőse: a tudós kutató, ki megtalálja azt a
szérumot, mely az ember lényét a multba, vagy a
fövébe változtatja és szerelmén próbálja ki e szer-
hatását. Nincs kímélet: végig kell gondolni azt a
problémát, melyet sohasem a könnyű fantázia,
hanem a belső elmélyedés diktál.

Végig kell szenvedni minden alakjának szen-
vedését, magunkévá kell tenni minden harcát.
Nem lehetünk közömbösek. Még a rideg, betűfaló
elvasó sem. Az író egy titokzatos hullámu villany-
nyal telített hálózat középpontjában ül, új fénye-
ket gyújt és a belső világosság lámpáskáit csa-
vargatja le. Már nem lehet tudni: az író szívében,
vagy agyában van ez az elektromos centrálé,
mely áramát minden idegünkön végigküldi. A pa-
rancsot — a problémát — talán az agy adja, de
mindig a szív nyihiti és váltja feszült áramát.

Kevés könyvet olvastunk, melynek stílusa
annyira szuggesztív erejű volna. Mondatai való-
sággal hipnotizálnak. Minden szó válogatva és
sziszolya kerül helyére; a szavak új jelentőséget
kapnak és még többet: életet. Pedig nehéz az író
feladata: fogalomra kell tennie a megfoghatatlant,
je kell írnia, ami leírhatatlannak tetszik. Külső
történekek leírásának tömör pompája helyett —
itt minden belül megy végbe és maga a történet,
csak forma, de sehol se tartalom. A szavak így
már nem is rideg eszközei a közlésnek, de maguk
is: kiélés és megtörténés. Ezeknek a szavaknak a
az élő beszédhez nincs közük, hang nem tartozik
hagyjuk. Nem képeket támasztanak fel az olvasó
agyában, hanem a fogalom eredendő erejével hatnak.

Felesleges teladat lenne, hogy Sas László új
könyvének irodalmi súlyát lemérjük és így állapít-

Kolozsvár szenzációja!

★
BAILEY BROTHERS

excentrikus akrobaták

a Központi Télikert Barban

suk értékét. Aki a fantasztikum izalmát keresi, a
könyv idegeket korbácsoló értékét: csalogódi fog,
mert ez a fantasztikum — izgalmas nélkül való.
Aki csapongó és színes történeteket vár; démonok-
kal, fantomokkal teli életet: nem tud szórakozni e
könyvvel. Ki lelki problémák ravaszul megadott
kulcsát keresi: szomorúan és bágyadtan olvassa
végig, mert megnyugvást nem ad számára.

De szerintünk éppen ezek az értékei. Nem
vásáros, olcsó divatu irodalom, de egy nagyon ko-
moly, meleg szívű és elhnyült író új dimenziókat

Robbanások a domnesti erődben

Felrobbant egy ágyúüveg. Három munkás súlyosan megsebesült. A chiajnai
arzenálban is voltak robbanások

(Bukarest, december 8. Az Uj Kelet tudó-
sítójától.) Tegnap este ismét robbanások törté-
tek a főváros közelében, a domnesti erődben. Az
erődben a Ferro Chimica vállalat a régi löszerek
leszerelésén dolgozott. Egy

ágyúüveget kalapáccsal megütöttek,

mire az felrobbant. A munkások egyrészt a rob-
banás ereje a földre sújtotta, másik része elme-

A közjegyzők nagyváradi kongresszusa

Korlátozzák a közjegyzők számát. Az országos törvényjavaslat reformjai

(Nagyvárad, december 8. Az Uj Kelet tu-
dósítójától.) A romániai közjegyzők december
huszadikára hirdetett kongresszusát tizenötödi-
kén fogják megtartani. A kongresszusnak, me-
lyen az erdélyi közjegyzőkön kívül számos de-
legátus fog részt venni Bukovinából és Beszará-
biából is, az a feladata, hogy egyfelől a köz-
jegyzők jogi helyzetét megállapítsa, másfelől
megteremtse a közjegyzői kar érdekeit védő
országos szervezetet. A kongresszus megvitatta
a közjegyzőségek szervezéséről szóló törvényt,
mely arra készül, hogy ezt az intézményt

a régi királyságban is meghonosítsa.

A regátban ugyanis ma még alig ismerik a
közjegyzőséget, melynek hatáskörét ott a tör-
vényszéki jegyzők, a járásbírák és kerületi
rendőrségek gyakorolják.

A közjegyzők nagyváradi kongresszusán
jelen lesz Marzescu igazságügyminiszter is,
aki több regátbéli magasrangú hivatalnok kísé-

Bukarest a kereskedőkongresszus előtt

A fővárost elárasztották a kereskedődelegátusok. A kongresszusi napok
részletes programja

(Bukarest, december 8. Az Uj Kelet kikül-
dött munkatársától.) Románia kereskedőinek ki-
küldöttéi Bukarestben gyűltek össze a Sfatul or-
szágos kongresszusára. A kongresszus csak holnap
délelőtt veszi kezdetét, de a delegátusok nagy töb-
sége már tegnap este megérkezett Bukarestbe.

Sfatul-jelvények Bukarest utcáin

A város apró, szűk utcáiban olyan nagy a
forgalom, hogy nem is látszik meg az a nagy in-
vázió, amellyel Bukovina, Beszarabia, Erdély, Bá-
nát és a regát kereskedői elárasztották a várost.
Csak azok a beavatottak, akik tudják, hogy a
Sfatul tartja országos kongresszusát, veszik észre
a sok Sfatul-jelvényes kereskedőt az utcákon. A
szállodák tömve vannak, a Sfatul vidéki szerve-
zetei a táviratok tömegét küldték a bukaresti szál-
lodáknak, amelyben szobát rezerváltak, azonban a
szállodák a tömeges rezerválásnak nem tudtak ele-
get tenni, ezért a bukaresti kereskedők elvállalták
a szoba nélkül maradt kereskedők elszállásolását.

A csatolt területekről érkezett kereskedők a mai
szabad napot az ismerkedésre használták fel. Sorra
keresik fel a bukaresti kereskedővilág reprezen-
tánsait és az összeismerkedésen kívül már is igen
sokan üzleti összeköttetést létesítettek bukarestiek-
kel. A kereskedőkongresszus így a tervbe vett
programján kívül, még a tárgyalások megkezdése
előtt, jelentékeny eredményt ért el. A csatolt terü-
letek kereskedői ugyanis a kongresszus révén köz-
vetlen közelből figyelhetik meg a bukaresti keres-
kedelmi élet lüktetését és valószínű, hogy a kon-
gresszus után pezsgőbben indul meg a kereske-
delmi forgalom az egyes országrészek között.

Az első nap programja

A kongresszus első hivatalos aktusa holnap
reggel kilenc órákor fog lezajlani. Reggel kilenc
órákor ugyanis a kongresszus összes résztvevői a
Sfatul nagytermében gyűlnek össze, ahonnan zárt
sorokban vonulnak át az Eforia nagytermébe, ahol
a romániai kereskedelmi életnek ez a rendkívüli
fontos tanácskozása le fog zajlani.

A kongresszust Luca Niculescu volt keres-
kedelemügyi miniszter nyitja meg délelőtt tíz
órákor. Az első szónok Tancred Constantinescu

kereső megnyilatkozása. Könnyű megjósolni — az
„Isten lábánál” nagy sikere után, — ez az új Sas
László könyv az olvasók új rétegeit fogja meghó-
ditani. Mi úgy érezzük, hogy a Viviana már nem
ígéret többé, de egy érett írói érték komoly és
becsülésre számot tartó beváltása. Sas László új
könyve az „Orchidea könyvek” sorozatában jelent
meg. Az izléses és technikailag is teljes gondú elő-
állítás a Kadima-nyomdát dícséri. A Viviana ket-
tőszáz példányban amatőr-kiadásban is megjelent,
az író aláírásával. Székely Béla.

nekült. A szilánkok nem jutottak el a közelben
felhalmozott municióig, különben nagyobb szeren-
esétlenség történhetett volna. Így is

három súlyos sebesülés történt.

Ma reggel hét órákor ismét két hatalmas robba-
nást lehetett hallani a városban. A rendőrség je-
lentése szerint megint municiórobbanás történt a
chiajnai arzenálban.

retében fog résztvenni a törvényjavaslat feletti
vitában, melyre

több előkelő ügyvédet is meghívtak.

Értesülésünk szerint a megvitásra kerülő jav-
aslat nemcsak a közjegyzői intézménynek a
regátba való bevezetéséről, hanem arról is in-
tézkedik, hogy a lakosság számarányának meg-
felelően hány közjegyzőt fognak kinevezni,
mennyi időt kell tölteniük ügyvédi vagy köz-
igazgatási praxisban, azonkívül pedig

a közjegyzői biztosítékot többszáz ezer
lejre emeli fel.

Megindokolásában a törvényjavaslat meg-
állapítja, hogy a közjegyzői intézménynek a
régii királyságban való meghonosítása nagy be-
folyással lesz az egész ország gazdasági életére.
Elsősorban is megszűnnek a kétféle jogszolgá-
tatás kellemetlenségei s a gazdasági élet terén
megerősödik a jogbiztonság a csatolt területek
és a regátbéli ügyletekben.

kereskedelem- és iparügyi miniszter lesz, aki a
kormány nevében üdvözlöi a kongresszust és ki-
fejtí a kormány gazdasági álláspontját.

A főváros üdvözlétét dr. Costinescu buka-
resti polgármester fogja tolmácsolni. Üdvözlő be-
szédeket tartanak még Stefan Cercez a bukaresti
Sfatul elnöke és Vire mérnök, aki az Ugir ne-
vében üdvözlöi a kongresszust. Az egyes küldött-
ségek üdvözlése után a délelőtti ülés véget ér.

A délutáni ülés tárgya a kereskedelem sza-
badsága lesz. A vitában részt vesz Evian, a ko-
lozsvári Sfatul elnöke is, a szász kereskedők ne-
vében pedig Paul, a brassói iparkamara elnöke
fog beszélni.

A Sfatul reorganizációja

A hétfő délelőtti ülésen a Sfatul reorganizá-
ciójának problémáját fogják megvitálni. A kérdés
előadói dr. G. Nicolescu és Hanterescu lesznek, de
a kérdés körül meginduló vitában valószínűleg részt-
vesznek az összes területek delegátusai. Így re-
mény van arra, hogy a különböző területek speci-
ális véleményének meghallgatása után az átszer-
vezett Sfatul rendszere teljesen ki fogja elégíteni
az ország összes kereskedőinek kívánságait. A dél-
előtti ülést tizenkét órákor zárják le.

A délutáni ülés három órákor veszi kezdetét.
A délutáni tárgyalásokon a szállítás ügye és a
vám kérdése kerül megbeszélésre. Ennél a pont-
nál szólalnak fel Somogyi Miksa kolozsvári kikül-
dött és Schwartz Jakob, aki a szállítási viszonyok-
ról tart előadást. A kongresszus a késő délutáni
órákban ér véget. Este nyolc órákor fényes ban-
kett rekeszti be a Sfatul nagygyűlését. A banket-
tet a Grand Hotel termeiben rendezik. t. i.

Venezelosz külföldön szolgálja Görögországot

Athén, december 8. Venezelosz válaszulván a
meghívásra, hogy térjen vissza Görögországba, azt
táviratozta, hogy pillanatnyilag visszatartja a
meghívást, inkább akarja hazája érdekeit külföldön
szolgálni és csakis a belső viszonyok lecsendesü-
lése után fog visszatérni. Akkor szükséges lesz
egy államtanácsnak a létesítése, amelyben Venze-
losz a többi kiváló politikussal együtt fog helyet
foglalni.

Valutát és Devizát

a legolcsóbban ad, a legmagasabb áron vesz a
Kereskedelmi Hitelintézet
Kolozsvár, Főtér 20. Telefon 40 és 229

Időt és pénzt takarít meg, ha

PIRELLI CORD

autógummit vesz Emil Blagánál

Cluj, Piata Stefan cel Mare No. 3. Telefon 2-70.

Kívánatra árjegyzékkel és leirással szolgál!

Max Brotmann Bukarest,

Str. Apolodor 33. külön osztályt létesített és elvállalja a kereskedelem és ipar körébe vágó érdekek képviselését, bankoknál, központi szerveknél, autoritásoknál stb. stb.

Ön ezzel megtakarítja

a Bukarestbe való utazás

idejét és költségeit.

Referenciák: Bukarest összes nagybankjai.

Arcod bőre hogyha
Nagyon zsiros,
KAISER BORAX
Jó hatása biztos.

1498

KÖZGAZDASÁG

Akcio az üzlethelyiségek új községi adója ellen. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara felkéri az összes kolozsvári kereskedőket, ügyvédket, gyárosokat, részvénytársaságokat és szövetkezeteket, szállodásokat, italmérési és ételkiszolgáló helyiségek tulajdonosait vagy bérlőit, szabóiparosokat, női fodrászokat, manikűrözöket, cukrászokat, kávéoskat, hogy legkésőbb december 15-ig bezárólag közöljék postai levelezőlapra a kamarával, hogy: 1. Mennyi helyiségért fizetnek az érvényben levő szerződésük szerint. 2. Az üzleti célra használt helyiségek báregyenértékét mekkora összegben állapította meg az adóösszeíró bizottság. 3. Mennyi új egyenes adót vetettek ki a cégére. Aki e felkérésnek nem tesz eleget, az esetleges anyagi hátrányért önmaga lesz felelős.

A mai valutapiac

A lej Zürichben nyitáskor néhány pontnyi esést mutatott, ez azonban lényegesen nem befolyásolta a valutapiacot. A katolikus ünnep miatt gyenge üzletmenet volt a következő jegyzésekkel: osztrák korona 355-357, belföldi magyar korona 165-170, cseh korona 5-70-5-80, svájci frank 34-50-34-60, francia frank 10-63-10-70, dollár 197-198-5, font sterling 876-880, olasz lira 8-70-8-75, dinár 2-40-2-45.

Valutapiac december 8-án:

Bukarest. Devizák: Páris 1070, London 870, Newyork 199, Róma 878, Zürich 34-70, Prága 595, Bécs 28-5, Budapest 120, Varsó 100.

Bukarest. Valuták: Napoleon 775, márká —, leva 145, török lira 120, font sterling 870, francia frank 11-50, svájci frank 36-00, olasz lira 880, drachma 360, dinár 226, dollár 200, lengyel márká 60, osztr. korona 28-25, magyar korona 65, cseh korona 565.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Newyork 576-5-574, London 2502-2502, Páris 30-60-30-55, Milano 2485-2487-5, Prága 1675-1677-5, Budapest 300-300, Belgrád 647-5-652-5, Bukarest 292-5-295, Varsó 131-131, Bécs 80-75-80-75, Berlin 120.

Erdély adója. A kolozsvári pénzügyi reszort most tette közzé Erdély és Bánság adókievetésének eredményét. Erdély és a Bánság területén, amint a kimutatásból megállapítható, a legnagyobb adót fizetnek az ipari és kereskedelmi vállalatok. Ezek végösszege 284,154.031 lej. A megyei adók tulajdonképpeni részét a mezőgazdaságok szolgáltatják, ezek ebben a rovatban 63,820.716 lejjel szerepelnek. Az iparkamarai adók legnagyobb, mintegy 90 százalékát természetesen szintén a kereskedelmi és iparvállalatok viselik. A kamarák részére a vállalatoktól beszedendő adók összege 17,906.428 lej. Eszerint Erdély és Bánság összes állami adója 501,594.852 lej, a megyei adók összege 119,767.732, a községek szükségletére 137,473.046, míg a kamarák részére az adók összege 20,611.967 lejtett. Ezeket az adónemeket összegezve azt látjuk, hogy az erdélyi és bánsági országrész összesen 779,352.598 lej adóval járul hozzá az államháztartás adójövedelméhez.

SPORT

Vasárnapi program. A romániai pályákon a viszonylagosan szép idő ellenére megkezdődött a téli szünet. Kolozsvárt és Aradon játszanak elmaradt, illetve megóvott mérkőzéseket.

Kolozsvárt d. u. 2 órakor Haggibbor—Universitatea. I. oszt. bajnoki mérkőzés. Bíró: Markovits Miksa. Előzőleg a második csapatok játszanak a szövetségi díjért.

Aradon AAC—Camp megóvott mérkőzést játsza újra.

Felhívás a Haggibbor II. és ifjusági tagjaihoz. Az intézőség felkéri a Haggibbor második és ifjusági csapatának tagjait, hogy vasárnap délelőtt feltizenkettőkor okvetlenül jelenjenek meg a városi sporttelepen.

Belgrádi Jugoszlavia—Zágrábi Gradjanski 5:4 (1:4). A két csapat találkozásának eredménye nagy meglepetést okozott. A zágrábi csapat újabb kudarcát senkisé sem várta. Az első félidőben a Jugoszlavia térfelén folyt a játék. A Gradjanski négy gólt rugott egymás után. A második félidőben a Jugoszlavia frontba került és csatársora támadásai egymásután eredményt értek el. A gólokat a csatársor legjobb emberei: Szenegalac és Lubavi rugták.

A brünni Makkabi ma Prágában játszik a Sparta ellen.

A bécsi Hakoah palesztinai programja. A bécsi csapat palesztinai turájának mérkőzéseit már megállapították. Eszerint a Hakoah december 27-én indul és 31-én érkezik Alexandriába, ahol január másodikán az ottani Makkabival játszik. Január 4-én Tel-Avivban játszanak a bécsiek az ottani Makkabival, január 6-án pedig Haifában lesz mérkőzése egy angol katonai csapattal. Jeruzsálemben január 10-én fog játszani a Hakoah egy zsidó-angol-arab válogatott ellen. Visszafelé január 15-én Kairóban fognak játszani valamelyik csapattal. A legnehezebb feladat január 17-én vár a Hakoahra, amikor az alexandriai válogatottal fogja összemérni erejét. Január 22-én a csapat ismét Bécsben lesz. Az óriási érdeklődésre való tekintettel az utazásban résztvevők két csoportban indulnak el. Az elsőt utazik a tura vezetősége és tizenöt játékos, a másikkal pedig a sportbarátok és a tartalékok.

Németországi eredmények. Münchenben a Turn Verein 1860 és a Fürth találkozója 2:0 eredménnyel végződött. Az augsburgi Schwaben—IFC Nürnberg 4:2 eredmény nagy meglepetés. Fürth—Bayern 3:2. Nürnberger FV—müncheni Wacker 2:1. A hamburgi HSV—St. Pauli mérkőzés eredménye 3:0. Kölnben városközi mérkőzés volt, melyet Leipzig 1:0 arányban nyert meg.

Jugoszlavia nem készülődik a párisi olimpiádra. A jugoszláv atlétáknak egyetlen pályájuk sincsen, ahol az atlétikai tréninget folytathatnák s így valószínű, hogy Jugoszlavia csak labdarúgók dolgában fog komolyabb versenyző felgyanánt a párisi olimpiádra fellépni, míg az atlétikát kellően be nem gyakorolt, tréning nélküli versenyzők fogják képviselni.

Cipőire tétessen BERSON gummitalp

és meg fog győződni, hogy ez kellemes viselet. Azonkívül a Berson-gummitalp jóval olcsóbb, mint a bőrtalp, tehát ennek viselése nagy megtakarítást jelent. A cipőkészítőtől követelje azonban a szakszerű alkalmazást ezen gummitalpaknak a hozzávaló Berson-cementtel.

Manometert, mindenféle mérőműszereket készit és javításokat vállal Gáspár műszerész Arad, Strada Horia 1. Javítás végett beküldött műszereket rövid idő alatt visszaküldöm. Telefon 315

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

A ROMÁN OPERA HETI MŰSORA

Vasárnap délután fél 3 órákor: Pillangó kisasszony.
Hétfő: Sámson és Delila.
Szerda: Sába királynője.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

Vasárnap d. u. 3 órákor: Tosca.
Este 8 órákor: A hattyulovag.
Hétfő: A hattyulovag.
Kedd: A hattyulovag.
Szerda: Szentivánéji álom.
Csütörtök: A hazajáró lélek.
Péntek: A hazajáró lélek.
Szombat délután: A trónörökös.
Este: Három a kislány.
Vasárnap d. e. fél 11 órákor: Téli ballada.
Délután 3 órákor: Tatárjárás.
Este 8 órákor: A falu rossza.
Hétfő: Költő és halál.

MOZGÓK MŰSORA

Vasárnap, december 9.

Select-Mozgó: A vérbosszu. Megrázó családi dráma 5 felvonásban. Főszerepben a páratlan Pola Negri. Elragadóan festői film. kitünő konstrukciójú dráma.
Hétfő, dec. 10. **Megcsalotva.**

Uránia-Mozgó: A sötétség gyermekei. I. rész. Hatalmas kalanddráma két részben és 10 felvonásban. Főszerepben a halhatatlan Guth Hegeza és Huszár Károly.
Hétfő, A sötétség gyermekei II. rész.

Apolló-Mozgó: A tűzkerék. Nagyszabású cirkuszdrama 5 felvonásban. Főszerepben a királynő Henriette Bonnard. Hajmeresztő cirkuszi mutatványok. Szenzációs kiállítású film.
Hétfő, dec. 10. **A hajótörtek klubja.**

FRANCIA HAJÓZÁSI TÁRSASÁG

Direkt vonalak — átszállás nélkül

Constanța
direkt
Newyork

Constanța-Jaffa-Marseille
Constanța direkt Canada
Constanța-Délamerika

A „Canada” hajó indul
december 8-án.

Felvilágosításokért és jegyek iránt érdeklődni lehet

„Sarnia” Pasagiul Comodia, Bukarest
és a „Reclama” Cluj

Telefon 81. **Ládagyár** Fióküzlet: Egeres
Mindennemű ládákat és fadobozokat összeszegezett és szétszedett részekben megrendelésre azonnal készit és szállit a legolcsóbb napi áron 1361
Sajovics és Lebovits faterkedés és ládagyár
Cluj, Strada Cernauți (volt Kajántól-ut) 1 szám

PYRAM
CIPŐTISZTÍTÓSZER

Prima
bácskai
kender
Kapható: **Havas Dező Timisoara**

Modern üvegesiszolda és tükönárugyár
PÉCHY ÉS TÁRSA
ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD),
STR. SAGUNA (KAPUCINUS-U.) 20
Készit a legjobb tükroket és bator-
üvegeket minden Ujrafoncsorozás
méretben és
mennyiségben! Kérjen árajánlatot

Ragadja meg az alkalmat!

**Megkezdődött
a nagy karácsonyi vásár
szenzációsan leszállított árakkal!**

Siessen mig a készlet tart!

	Volt ár	Most		Volt ár	Most
Francia mosókartonok v. delének . . .	42.—	27.—	Angol férfiszövetek, 140 széles . . .	290.—	180.—
Francia batisztok vagy grenadinok . . .	42.—	27.—	Francia trikóingek, darabja	120.—	60.—
Angol tenniszflanelok I. minőség . . .	36.—	27.—	Férfi angol kabátszövetek, metere . . .	650.—	400.—
Kelengyevásznak és siffonok mtr . . .	42.—	30.—	Női kabátszövetek, 140 széles	350.—	200.—
Bársonyok minden színben	140.—	98.—	Zsebkendők, darabja	10.—	4.—

Árvaházak, jótékonycélu intézetek, szegényeket gyámolító egyetek, igazolt tisztviselők és vasutasok az összes nem hirdetett cikkekből külön 10% engedményt kapnak

Dick Jakob és Fia cég Cluj

Str. Regina Maria (v. Deák F.-u.) 5. és vasuti állomással szemben

APRÓHIRDETÉSEK

Butor! Legolcsóbb bevásárlási forrás. **Klein Zsák, Unió-u. 21. 1581**

Papirkereskedő segédet, csakis kiváló erőt, jó referenciákkal és román nyelvtudással keres H. Bloch cég Aradon. 6572

Suche intelligentes, religiöses Mädchen zu drei Kindern als Erzieherin, die auch in der hauslicher Wirtschaft mithelfen kann Oberrabbinerin Glasner Cluj. 6581

Fuvarlevélfelülvizsgáló intézet a szakmában kimutathatóan gyakorlatlaltal rendelkező ügynököket keres. fix és jutalékkal. Ajánlatokat a Friedmann könyvkereskedés Cluj továbbít. 6583

Vallásos kisasszonyt keresek 9 és 10 éves gyermek mellé december 15. vagy január 1-ére. Sternberg, Timisoara, Mercu-u. 6585

Antik faragásu faesillár, több asztali és állólámpa eladó. Calea Traian (Arpad-ut) 46. sz. Ugyanott mindenemű fafaragás elvállaltatik. 6588

Angol kereskedelmi levelezőkursus! — Vezetik amerikai tanárok. Megnyílik december 15-én. Beiratkozni lehet 2-4 óra között Deák F.-u. 45/a, 2. Mrs. Louisnál. 6590

Azonnal beköltözhető adómentes modern új két utcára nyíló kertes családi ház sürgősen eladó kedvező fizetési feltételek mellett. Rákóczi-ut 19.

Zsidó családnál ebéd és vacsora kapható kihordásra is. Ugyanott 2 fiatalember kosztot és lakást kaphat. Egyetem-u. 5. sz. ajtó 3. 6468

Eladók: 3 lóerős elektromotor, új kerekpár, férföltönynek való finom sötétkék szövet teljes hozzávalóval. Cluj, Str. Pata 114. szám.

Feketeerdői üveg és mindennemű

porcellánarut legolcsóbban

Telefon 586

Kerekes Ernő

áruházában vásárolhat Cluj, Calea Reg. Ferdinand No. 4. Engross! Endetail! 1484

Első Erdélyrészi Ékszerárugár

Cluj, Calea Regele Ferdinand 18. szám

Telefon Interurban 2-13 * Sürgönyc.: juvaere, Cluj

Ékszerárugyártás, nagykereskedés

Fogászat arany és forrasztó * Arany, ezüst és platinabeváltás!

Kienle és Schwarzwaldi órákban, valamint kinaezüst tárgyakban nagy lerakat.

Csak viszontelárusítóknak!

Raglánok,

öltönyök, gyermekruhák megérkeztek

M. Neumann

céghez Cluj, Piața Unirei 14.

Telefon 431.

Le-rakati:

Szavato!juk,

hogy 1 kilogram Marx-féle email- vagy padlóakkal 2 négyzetméterrel többet festhet, mint ugyanannyi bármely más gyártmányuval

Rados & Co. festéknagykereskedése Cluj

(Kolozsvár), Calea Regele Ferdinand (volt Wesselényi Miklós-utca) 21. szám alatt

Flagelem a nagy vashid sarokra! A cimre figyelfen

Aranyat, platinát és drágaköveket a legmagasabb árban beváltak. Legolcsóbb bevásárlási forrás ékszerekben, órákban, dísztárgyakban

Markovits Bernát ékszerész

Lusztig és Nussbächer

cukorkakülönlegességek állandó raktára Cluj, C. Reg. Ferdinand 31

Carol MIHÁLY Károly

gabona, termény és magkereskedő

Tárgu-Mureș — Marosvásárhely

Sürgönycim: Mihály Károly

Telefonszám 85 5221

Önmaga ellen vét, Nagy és Szilágyi-

nál festeti és tisztítja ruháját. Cluj, gyár Strada Barifiu (volt Malom-utca) 4. Felvételi helyek: Kosuth Lajos-utca 36. és Galamb-utca 23. szám alatt

Kisvasuti apróanyagot és „S” talpfakapcsokat

raktárról szállítok

Hoffmann Sándor gépészmérnök gépműhelye Cluj-Kolozsvár, Székely-ut 2. szám alatt

Önműködő vizemelőt emeltes házakba, saját vízvezetékét lakóházakba szerelnek

szakszerűen és jutányosan

Pallos és Markó okl. gépészmérnökök

Cluj, Str. N. Iorga (volt Jókai-utca) 7. szám. — Telefonszám 650

Izrael & Co. Cal. Victoriei 2

Karácsonyi és ujévi árainkból 15% kedvezményt adunk!

Karácsonyi és ujévi árainkból 15% kedvezményt adunk!

„ASTRA” festékgár Cluj

Strada Regina Maria 25 :: Telefonszám 241

Gyártmányok: Okker, satínober, fekete és falzöldek minden árnyalatban és elsőrendű minőségben

szervezettség.

HIVATAL ÉS NY

Cluj-Kolozsvár, Str. L. Pop, (Brassai-utca)

Telefon: Szerkesztőség és kiadóhivatal: Zs. N. Sz.

A kéziratok kizárólag szerkesztőségnek kerülnek. Kéziratok adunk vissz

Cluj-Kolozsvár

F

egym...
jon r...
ságot...
gyűlő...
8, 16

Önök ma...
megyálnak, hogy...
össégének az alk...
hogy Önök mind...
nagy feladatok...
egy kellene, ho...
féle programokba...
annyira óhajtott...
hogy egy anyag...
tarkozhatnánk, m...
lene, hogy mód...
ékel népének és...
termeljen, eszme...
ismeretével haszn...
ilyen „ugy kelle...
mert program:

Avagy még...
zállingóznak a...
Cherem alakjába...
Emerről pedig v...
vadászok és pa...
összeteg a zsidó...
radként keres...
jog az élethez...
világáramlat hön...
sorainkon: akko...
vitakoznak, hog...
ellen objektive t...
rogál magának...
gyan volna a...
szel kapcsolatba...
ennek révén (ki...
közül melyik az...
hogy volna egyi...
exkommunikálha...
dáról: mint leh...
lehetetlenné te...
Igazság, Törvén...
székről hallható...
kancsuka és bör...
Most van a le...
gánknak minden...
hogy megszűnjö...
disszonancia, vis...
cél: az önfentar...
érdekében. És...
sája kimerül a...
Összetartás hely...
civódás. Béke h...
gyűlölet. Ime:

a nagy zsidó pr...
leg kitör belőle...
egy őszinte kérd...
Jól van-e ez így...
nek? Mondható...
Ki hibás ebben...
elő ezt az átkos...
momentumot kir...
gyökerezik a s...
fűzőnek hozzá...
kezték belőle.

— sine ira et...
gondolatra vezet

Két évez...
szétszórdítottuk...
megmentettünk...
a Törát. Ettől...
nem foszthatott...
rabbi Urak! Az...
Önökig nagy...
kincset, a dróts...
ték körül, neho...
semmisüljön. És...
beli legendákkal...
ziókkal. És ezze